

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bakalářská práce

2013

Tereza Martínková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Tereza Martínková

**Produkce sitkomů v České republice
v porovnání se zahraničím**

Bakalářská práce

Praha 2013

Autor práce: **Tereza Martínková**

Vedoucí práce: **PhDr. Milan Kruml**

Rok obhajoby: 2013

Bibliografický záznam

MARTÍNKOVÁ, Tereza. *Produkce sitcomů v České republice v porovnání se zahraničím*, Praha, 2013. 32 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Milan Kruml.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce „Produkce sitcomů v České republice v porovnání se zahraničím“ je vymezit charakteristické prvky sitcomu. Nastínit jeho historii ve třech zemích, ve Spojených státech amerických, ve Velké Británii a v České republice. Popsat produkci v naší zemi, s následným porovnáním oproti zahraničí. A také odpovědět na otázku: „Z jakého důvodu neprodukujeme stejně kvalitní a populární sitcomy jako například právě ve Spojených státech amerických a ve Velké Británii?“ Výsledkem práce je shrnutí rozdílů mezi českou a zahraniční produkcí. Z kterých zároveň vyplývá odpověď na položenou otázku. Rozdíly spočívají především v zaměření herců, realizačních týmů a škol v jednotlivých zemích. V České republice je pozornost orientována především na divadelní hraní, případně filmové, a práci okolo něj. Další odlišnosti spočívají ve financích a zkušenostech, kterými disponujeme v poměrně malé míře. Přesto je patrné, že české sitcomy mají v budoucnu potenciál. I díky některým nepřilíživě povedeným sitcomům, které jsme doposud mohli na televizních obrazovkách spatřit.

Abstract

The aim of the thesis "Comparison of the Czech sitcom production with foreign countries" is to define the sitcom characteristics, Outline its history in the three countries, The United States of America, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (hereinafter only as USA and GB) and the Czech Republic, describe production in our country, with subsequent comparison with other countries and finally to provide an answer for the question: " Why is not the Czech sitcom production of the

same quality as abroad, especially as in The USA and GB?" The result is a summary of the differences between Czech and foreign sitcom productions. Meanwhile it provides an answer for the question possessed in the beginning. The differences lie mainly in the orientation of the actors, their teams and schools in each country. In the Czech Republic, attention is focused primarily on theatrical play or film, and work around it. Other differences lie in financial sphere and a lack of experience. Yet it is evident that Czech sitcoms have potential in the future. Also to some unsuccessful sitcoms that we have been able to see on television.

Klíčová slova

Sitcom, situační komedie, seriál, televizní zábava, produkce českých sitcomů, historie sitcomu, obecné prvky sitcomu

Keywords

Sitcom, situation comedy, seriál, television entertainment, production Czech sitcoms, history of sitcom, characteristic elements of sitcom

Rozsah práce od úvodu po závěr: 57 027 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 23. 5. 2013

Tereza Martínková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé práce panu PhDr. Milanu Krumlovi za poskytnuté konzultace a rady. Dále také panu Michalovi Wondreysovi a Danielu Netušilovi za poskytnuté rozhovory. V neposlední řadě bych ráda poděkovala také mé rodině a přítelovi, že mě podporovali při psaní. A také Mirce, Aleně a Luce za pomoc a korekturu. Děkuji.

SCHVÁLENO
Podle

Institút komunikačných štúdií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Martínková Tereza	Razítko podatelny: <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;"> Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd Došlo dne: - 1 -06- 2012 -1- Cj: 10855 Příloh: 1 Skartování: / Přiděleno: </div>
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2010	
E-mail diplomantky/diplomanta: materka@seznam.cz	
Studijní obor/forma studia: Mediální a komunikační studia/ kombinované studium	
Předpokládaný název práce v češtině: Produkce sitcomů v České republice v porovnání se zahraničím	
Předpokládaný název práce v angličtině: Compare of the czech sitcom production with foreign countries	
Předpokládaný termín dokončení LS 2012/2013	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce: Cílem práce je představit situační komedii, její historii a především to, jakým způsobem je produkována u nás a v zahraničí. Zda zde existují významné rozdíly či nikoliv. Pokud existují, komparace těchto odlišností. A také, zda a případně v jaké míře jsme se inspirovali zahraničními sitcomy pro tvorbu situačních komedií, které se u nás vysílaly.	
Předpokládaná struktura práce: I. – Úvod II. – Stručná historie situační komedie v ČR, USA a VB. III. – Charakteristické rysy situační komedie, vymezení rozdílů oproti seriálům. IV. – Produkce situačních komedií v ČR, rozhovor s tvůrcem některého z českých sitcomů. V. – Srovnání českého sitcomu se zahraničními z hlediska produkce a případné nápodoby. VI. – Závěr	
Vymezení zpracovávaného materiálu: Sitcom: <i>Nováci, Hospoda, Comeback, Helena; Friends, The big bang theory</i> Rozhovor s tvůrci sitcomů.	
Postup (technika) při zpracování materiálu: Vymezení klíčových prvků žánru situační komedie. Analýza rozhovorů zaměřených na produkci, s tvůrci některého z českých sitcomů. Následně porovnání zjištěných informací s tvorbou vybraných zahraničních sitcomů.	
Základní literatura: <ul style="list-style-type: none"> • SMITH, Evan Scott. <i>Writing television sitcoms</i>. 2. vyd. New York: Penguin Group, 2009. ISBN 1-101-15033-5. ->průvodce psaním vtipného scénáře, zahájením kariéry a získáním náskoku jakožto tvůrce scénářů díky nové technologii. • SLUNČÍK, Václav. <i>Sitcom: vývoj a realizace</i>. 1. vydání. Praha: NAMU, 2010. ISBN 978-80-7331-192-6. ->celkový pohled na sitcomy produkované v České republice • MILLS, Brett. <i>Television sitcom</i>. GB: British film institution, 2008. ISBN 978-1844570881. ->analýza situační komedie, rozbor současných i historických příkladů, analýza prodaných programů realizovaných v různých zemích • APSTEIN, Alex. <i>Crafty TV Writings</i>. USA: Owl Books, 2006, ISBN 0-8050-8028-7. 	

<p>->popis a rady zkušeného autora, jak napsat dobrý seriál pro televizi, které důležité by neopomenout apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MILLS, Brett. <i>The sitcom (TV Genres)</i>. GB: Edinburgh University Press, 2009, ISBN 978-0748637522. <p>->popis výroby, sledovanosti, scénářů sitcomů, uváděný na konkrétních případech, snaha o zmapování společenského významu</p>
<p>Diplomové práce k tématu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Follová Klára (2011): <i>Genderová stereotypizace v sitcomu Comeback</i> (diplomová práce). Praha: Univerzita Karlova- FSV- IKSŽ • Fišer, Josef. (2007): <i>Britský, americký a český rodinný sitcom</i> (bakalářská práce). Brno: Janáčkova akademie múzických umění
<p>Datum / Podpis studenta/ky</p> <p>1.6.2012 <i>Martin Jaroš Teresa</i></p>

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:	
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:	
Uvedená literatura postačuje	
Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
PhDr. Milan Kruml	31.5.2012 <i>Mila Kruml</i>
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga	Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

<p>TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.</p> <p>TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.</p>

Obsah

ÚVOD.....	2
1. METODOLOGIE.....	3
2. OBECNÉ PRVKY SITUAČNÍ KOMEDIE.....	4
2.1 DEFINICE SITUAČNÍ KOMEDIE.....	4
2.2 HISTORIE.....	4
2.3 PRODUKCE A DISTRIBUCE.....	4
2.4 DĚJ.....	6
2.5 POSTAVY.....	6
2.6 PROSTŘEDÍ.....	7
3. HISTORIE TELEVIZNÍHO SITKOMU.....	8
3.1 PRVNÍ A DRUHÁ GENERACE.....	8
3.2 SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ.....	8
3.2.1 <i>I Love Lucy</i>	8
3.2.2 <i>I Dream of Jeannie</i>	9
3.2.3 <i>M*A*S*H</i>	10
3.2.4 <i>Maried...with Children</i>	11
3.2.5 <i>Friends</i>	12
3.2.6 <i>Modern Family</i>	13
3.3 VELKÁ BRITÁNIE.....	13
3.3.1 <i>Steptoe and Son</i>	13
3.3.2 <i>The Dad's Army</i>	14
3.3.3 <i>Fawlty Towers</i>	14
3.3.4 <i>Absolutely Fabulous</i>	15
3.3.5 <i>IT Crowd</i>	15
3.3.6 <i>My Family</i>	16
3.4 ČESKÁ REPUBLIKA.....	16
3.4.1 <i>Taková normální rodinka</i>	16
3.4.2 <i>Nováci</i>	17
3.4.3 <i>Hospoda</i>	17
3.4.4 <i>Policajti z předměstí</i>	18
3.4.5 <i>Pra pra pra</i>	19
3.4.6 <i>Duch Český</i>	19
3.4.7 <i>Gynekologie 2</i>	19
3.4.8 <i>Comeback</i>	20
3.4.9 <i>Základka</i>	21
3.4.10 <i>Helena</i>	22
4. PRODUKCE SITUAČNÍCH KOMEDIÍ V ČR.....	23
5. POROVNÁNÍ ZAHRANIČNÍ A ČESKÉ PRODUKCE SITKOMŮ.....	25
ZÁVĚR.....	27
SUMMARY.....	29
POUŽITÁ LITERATURA.....	30
JINÉ ZDROJE.....	31

Úvod

Z důvodu, že se v naší zemi velmi málo publikací věnuje situační komedii, jsem se rozhodla zaměřit svou bakalářskou práci právě na toto téma. Především mě zajímala otázka, z jakého důvodu neprodukuje tak populární sitkomy jako za hranicemi. Nejprve se zabývám popisem obecných prvků tohoto žánru a uvádím několik definic situační komedie. Jak tomu u definic bývá, nejsou všechny stejné a upřednostňují různé atributy. Poté se budu zabývat několika základními prvky tohoto žánru, které se objevují nejen ve Velké Británii a Spojených státech amerických, hlavních zemích sitkomu. Tyto dva státy jsou sitkomové velmoci, proto budu ve své práci zmiňovat především tyto zahraniční země. Ne vždy jsou však tvůrci všechny aspekty dodržovány, akceptovány a brány za platné, přesto velkou část z nich najdeme ve většině známých sitkomů. Po obecném představení situačních komedií se věnuji historickému přehledu tvorby tří zemí, Spojeným státům americkým, Velké Británii a České republice. Produkce naší země za výše zmíněnými státy svými díly zaostává a také se od nich liší. Začátek tvorby u nás byl slibný, Taková normální rodinka, dále jsme však na poli sitkomu úspěchy neslavili. Až na výjimku Hospody, která byla jako sitkomový projekt velice úspěšná. A také Comeback. V naší zemi jsou herci, realizační týmy a umělecké školy zaměřeny především na herectví a případně na seriály a filmy. Prozatím se nijak zvlášť na žánr situačních komedií nespécializují. Rozdíly oproti zahraničním zemím nalezneme, jak je již zmíněno, u zaměření herců a štábů. Dále také disponujeme menšími zkušenostmi a finančními prostředky. Vysílatelé projevují o sitkom malý zájem, a to z důvodu, že se jedná o relativně drahý formát. Menší rozpočty vycházejí také z faktu, že se natáčí pro méně početné publikum než například v Spojených státech amerických.

V závěru práce se budu snažit shrnout poznatky ohledně rozdílů mezi naší a zahraniční produkcí. A pokusím se odpovědět na mnou položenou otázku, proč nejsou české sitkomy stejně úspěšné a populární jako v jiných zemích.

1. Metodologie

O tomto tématu existuje velmi málo literatury, v českém jazyce dokonce pouze jedna. A to publikace pana Slunčíka. V zahraniční literatuře se objevuje již více titulů, ale je zde jiný problém, a to sice dostupnost těchto knih. Proto jsem si stanovila nelehký úkol a to kontaktovat někoho z týmů, které se podílely na českých sitkomech. Měla jsem velké štěstí a zároveň tu čest setkat se se dvěma muži, kteří pracují okolo sitkomů. Respektive se jednalo o pana Daniela Netušila a Michala Wondreyse. Daniel Netušil je jeden z hlavních členů realizačního týmu, díky kterému vznikla Gynekologie 2. Poskytl mi rozhovor v lednu tohoto roku. Jednalo se o polostrukturovaný rozhovor, při kterém jsem se postupně ptala na všechno okolo tohoto netradičního sitkomu. Pan Netušil byl velice vstřícný, na všechny otázky mi odpověděl. Rozhovor jsem zaznamenávala na diktafon a zároveň si dělala poznámky nejdůležitějších informací. Díky panu Netušilovi jsem získala kontakt na druhého muže, který mi poskytl rozhovor. Byl jím pan Michal Wondreys, který byl producentem Comebacku a také mi ochotně odpověděl na veškeré mé dotazy. Z počátku se jednalo o polostrukturovaný rozhovor, později se jednalo spíše o rozhovor narativní. Bohužel jsem si nemohla tento rozhovor zaznamenávat na diktafon, jelikož jsem si jeden diktafon zapoměla doma a druhý mi vypověděl službu, tudíž jsem si pouze psala poznámky. Kromě samotného rozhovoru mi pan Wondreys poskytl i dokumenty, podle kterých přednášel o situační komedii. Pro mou práci se jednalo o velmi cenné materiály. Vzhledem ke zkušenostem M. Wondreyse s produkcí u nás i v zahraničí jsem získala pro mou práci nedocenitelné poznatky. Další informace pro mou práci jsem získávala, jak jsem již zmínila, z literatury, internetových stránek seriálů, také jejich sledováním a rozhovory s kolegy. Pokud v práci využívám cizojazyčné texty, překládám je do českého jazyka.

2. Obecné prvky situační komedie

2.1 Definice situační komedie

R. Stafford definuje ve své práci TV Sitcoms and Gender sitcom jako prostředí a skupinu osob, u kterých lze předpokládat komické situace, které se obvykle rozloží do jedné epizody dlouhé 25-30 minut, ovšem situace zůstávají otevřené do budoucna. Epizody se vysílají po pěti či více v sériích. [Stafford, 2004, str. 1]

V teatrologickém slovníku je pojem fraška rovnocenný situační komedii. „(...) **situační komedie** (angl. *situation comedy*, franc. *comédie de situation*, něm. *Situationkomödie*), je **žánr komedie**, jehož klíčovým momentem je komická situace a důležitým prvkem náhoda. Čistou formu situační komedie najdeme už u starořímského autora Tita Maccia Plauta ve hře *Menaechmové*, jejíž děj je založen na záměně totožnosti postav.“ (Základní pojmy divadla, 2004, str. 100)

2.2 Historie

Dle přednášky M. Wondreyse situační komedie, zkráceně sitcom, původně vznikl jako pořad určený pro vysílání v rádiích. Jako rozhlasový pořad se sitcom objevil již ve dvacátých letech 20. století ve Velké Británii a Spojených státech amerických. Na televizních obrazovkách se sitcom začal objevovat až v 50. letech 20. století. [Wondreys, 2013, materiály] PhDr. M. Kruml při svém výkladu v předmětu Zábava v médiích (2012) zmiňuje, že počáteční převedení z rádia do televize bylo poněkud problematické, protože nebylo možné využít stejné osoby, o což se autoři nejprve snažili. Jedním z důvodů bylo, že lidé, kteří namlouvali rozhlasové verze sitcomů, neuměli své role zahrát jako celek. Někdy jejich obsazení nebylo možné také díky jejich vzhledu, který mnohdy neodpovídal hraným postavám. [Kruml, 2013, ústně] A právě tehdy se začali herci specializovat na žánr situační komedie.

2.3 Produkce a distribuce

Při tvorbě sitcomu hraje velmi důležitou roli autor. Vymýšlí děj, postavy a prostředí, kde se bude sitcom odehrávat. Nejenže na něm závisí prvotní popud pro

vytvoření nového díla, ale i dále při natáčení má většinou velké slovo. Jelikož jedině on má představu, jak by daný vtip a scéna měly vypadat. Ve Spojených státech amerických se setkáme s velkým tvůrčím týmem, který stojí na počátku, Ve Velké Británii pouze s jedním či dvěma autory. [Stafford, 2004] Všichni zúčastnění, ať se jedná o producenta, scénáristy, realizační tým či herce, mají své jasně vyhrazené místo/roli a té se musí bez výjimky držet. Vše je pevně dáno. Na preciznosti zvláště záleží, vše musí být perfektně nazkoušené. A to z toho důvodu, že se většinou natáčí co týden, to nový díl (pokud se díly nenatáčí dopředu), tudíž není místo pro chyby. [Slunčík, 2010, str. 9] Nejčastěji se při natáčení používá tří-kamerový model. Nalezneme ale i případy, kdy je použita pouze jedna kamera. [Kruml, 2013, ústně]

Další součástí některých sitcomů je smích. Existují dvě varianty jak smích do finální verze zakomponovat. První z nich je natáčet před živým publikem, které přirozeně reaguje na vtipné momenty a směje se. Tato varianta přináší jistá úskalí, např. že herci hrají pro živé publikum a takzvaně si pro smích a potlesk jdou, a případně přehrávají. V USA je tento model velmi oblíbený a výše zmíněný problém eliminují na minimum. Účinkující herci jsou profesionálové na poli sitcomu a vědí, že k natáčení nelze přistupovat jako k divadelnímu představení. Způsobů natáčení před lidmi je více, může se jednat o divadelní set up (Married with Children), pohyblivé publikum (The Friends) apod. Druhou variantou je smích přidat až po natočení celku. Výhody druhé možnosti mohou být v tom, že tvůrci přidají smích na místa, o kterých si myslí, že jsou slabá, a tím od nich odvedou pozornost či naopak jiným přidají na významu. Může se však stát, že se smích zakomponuje na špatné místo a má zcela negativní dopad na finální dílo. V sitkomech se také většinou nepoužívá scénická hudba, mimo úvodní znělky, jediným „zakomponovaným“ zvukem je tedy smích. [M. Wondreys, 2013, ústně] Smích většina z nás považuje za hlavní atribut sitcomů. Z rozhovorů s lidmi v různém věku vyplynulo, že zakomponovaný smích u sitcomů považují za samozřejmost, a dle většiny ho nalezneme ve všech dílech. Ve skutečnosti tomu však tak není. Další zajímavost ohledně smíchu najdeme v České republice v díle M. A. S. H. Pokud se podíváme na americký originál, smích uslyšíme. Ovšem když sledujeme českou verzi, smích nezaznamenané. Designový tým usoudil, že není zapotřebí. Toto rozhodnutí bylo určitě správné. V originálním znění je v epizodách smích spíše na škodu. K tomuto sitcomu se váže i velmi známá melodie, která ho ze začátku doprovází. Úvodní znělka je obecně velice důležitá a měla by být chytlavá. Velmi povedené

pisně/melodie, které doprovázejí sitkomy můžeme slyšet v již zmíněném M.A.S.H.i, dále v Friends, Married... with Children nebo v The Big Bang Theory.

2.4 Děj

K ději sitkomu neodmyslitelně patří humor, který je nejdůležitějším aspektem. Humor je v situačních komediích vytvářen za pomoci dialogů, které jsou pro tento žánr stěžejní. Vtipné konverzace vznikají při řešení nastalých situací. Zábavná řešení vyplývají i z charakteru postav. [Slunčík, 2010, str. 9] Koncepce dějové linie sitkomu je vždy taková, aby bylo možné ji dále rozvíjet, a tím dát prostor pro vznik dalších vtipných momentů. Autoři však musejí mít na paměti stálost typizovaných postav a míst. Během epizod a sérií samozřejmě k určitému dějovému posunu dochází. Změny, kterými je tento proces doprovázen, nesmějí být příliš markantní, jinak by to mohlo diváka odradit. [Kruml, 2013, ústně] Příkladem velkých změn, jež seriálu nejvíce uškodily, nalezneme u českých Nováků. Nováci nebyli příliš úspěšní, ale na obrazovkách se drželi. Bohužel kompletním přeobsazením postav a především náhlým zbohatnutím rodiny si Nováci podepsali svůj vlastní ortel. Již to nebyla rodina a nastalé situace, se kterými se diváci mohli ztotožnit, proto seriálu dále nevěnovali pozornost a Nováci se přestali vysílat.

2.5 Postavy

V sitkomu se vždy jedná o určitou skupinu osob/postav, které mají od začátku vykreslený charakter, jenž by se neměl během epizod příliš výrazně měnit. Diváci by měli mít pocit, že postavy dobře znají. [Slunčík, 2010, str. 9-11] Postavy jsou psány tak, aby svými povahami, rysy a vlastnostmi umožňovaly co největší prostor pro tvorbu co nejvíce vtipných situací, proto se můžeme setkat s mnohdy nedokonalými lidmi s odlišným věkem, sociálním zázemím, znalostmi a názory. Základních postav je většinou okolo šesti, zůstávají během epizod stejné a málokdy se stane, že některý z hlavních „hrdinů“ sitkom opustí předčasně. Další charaktery se objevují epizodně. Což znamená, že je můžeme vidět v několika dílech i případně jen v jednom a poté již nikdy. V některých sitkomech se v epizodních rolích objevují známé osobnosti většinou z hudebního a hereckého prostředí. [Kruml, 2013, ústně] Jako příklad můžeme uvést

postavy ze známého sitkomu *The Friends* (Přátelé). Základních postav je zde šest (Phoebe, Rachel, Monica, Chandler, Ross a Joe), epizodní postavy se objevují nejčastěji v podobě mužů a žen, se kterými výše zmínění chodí na rande, případně s nimi mají vztah. V jedné z epizodních rolí, která byla ztvárněna celebritou, jsme mohli vidět Bruce Willise v roli přítele Rachel. Další celebritou, která se zde objevila, byl Brad Pitt. Zahrál si zde Rosova kamaráda ze střední školy, kde společně založili klub, ve kterém všichni nenáviděli Rachel. Paradoxem bylo, že v době natáčení byli Brad Pitt a Jenifer Aniston (představitelka Rachel) manželé. Právě o to bylo vtipnější, když se Brad objevil v seriálu s tím, že ji nenávidí. Známé osobnosti se také objevili v *Comebacku*, hráli zde například Karel Gott, Helena Vondráčková, Marek Vašut a jiní. Další příklad se týká nešťastného přeořazení hlavní role. Jedná se o sitkom *Two and Half Man* (Dva a půl muže), kde po několika úspěšných sériích ztvárňoval hlavní postavu Charlie Sheen. Nedávno byl však nahrazen Ashtonem Kutcherem. Údajným důvodem této výměny bylo špatné chování původního představitele. Ať byl důvod jakýkoli, má to za následek, že nové díly již nikdy nebudou takové, bude to něco jiného. A. Kutcher je dobrý herec, ale pro mnoho diváků to již nebude ono. Seriál tak ztrácí i mnoho věrných fanoušků a diváků.

2.6 Prostředí

Místa, kde se odehrává děj, bývají tři až čtyři. Stejně jako postavy by měla být místa divákům dobře známá. Proto se nejčastěji jedná o pracovní prostředí, kancelář či továrnu, sociální zařízení jako nemocnice či škola a také o podniky, ve kterých lidé tráví svůj volný čas, bary, kluby, kavárny atd. Epizodní místa/prostředí jsou ta, která můžeme vidět v jednom či v několika dílech, ale ne po celou dobu natáčení. Nejsou také, řekněme, tolik důležitá. [Kruml, 2013, ústně] Opět si to uvedeme na sitkomu *Přátelé*. Hlavními místy jsou dva byty přátel a kavárna ve stejném domě, tato prostředí se objevují ve všech dílech, až na několik málo výjimek. Epizodní prostředí je například Chandlerova kancelář, park, hřiště či Londýn. Ze sitkomů v České republice se jeví jako nejlepší demonstrovat počet prostředí na *Comebacku*. Nalezneme v něm tři typická místa, byt Pacovských, jejich obchod s hudbou a hospoda. Epizodním místem je například fast food, kde postupně pracují tři z hlavních postav.

3. Historie televizního sitcomu

V této kapitole je nastíněn historický přehled, důležitých a velmi úspěšných sitcomů ve třech státech: ve Spojených státech amerických, Velké Británii a v České republice. Před samotným výčtem jednotlivých situačních komedií, bude popsáno ještě jedno možné členění situačních komedií. A to na první a na druhou generaci.

3.1 První a druhá generace

Jedno z možných členění sitcomů je dle historie. Dle pana Krumla lze situační komedie také rozdělit na sitcomy první a druhé generace. Ty, které řadíme do první generace, jsou definovány tím, že se mohou stát i nám. Tedy, že každý z diváků se může nacházet v podobné situaci. Z výše jmenovaných sitcomů patří do první generace převážná většina. Např. I Love Lucy, Modern Family, MWC a další. Druhá generace je specifická nadpřirozenými postavami, místy a událostmi. Aspekty druhé generace jsou nereálné a tudíž je nemožné, aby se staly „obyčejným“ lidem. Sem můžeme zařadit I Dream of Jeannie, kde je jedním z hlavních hrdinů džin. Nebo sitcom Alf, ve kterém figuruje mimozemšťan z planety Melmec, který jednoho dne přistane u jedné americké rodiny a stane se jejím členem. [Kruml, 2013, ústně]

3.2 Spojené státy americké

3.2.1 I Love Lucy

I Love Lucy je jedním z prvních amerických sitcomů, původně byl dokonce napsán pro rozhlas. Teprve po úspěchu v rádiích se začalo natáčet pro televizi. Přesněji řečeno o I Love Lucy projevila zájem televizní stanice CBS. Seriál se natáčel ve dvou obdobích. Během let 1951- 1957 mohli diváci vidět 180 epizod ze základních sérií. O rok později, tedy v roce 1958 se započalo s natáčením třinácti hodinových speciálů, které skončilo o dva roky později (1960). Děj, který se v tomto sitcomu odehrává, se stane pro pozdější sitcomy jakousi předlohou a inspirací. I Love Lucy byl natolik oblíbený, že ho jako první televizní pořad sledovalo milion diváků, bylo tomu 7. 4. 1952. Hlavními postavami jsou manželé Ricky a Lucy Ricardo, žijí v bytě v New Yorku, hned vedle svých nejlepších přátel a zároveň jejich pronajimatelů (Ethel a Fred

Mertz). Lucy je naivní, ambiciózní a snaží se uspět ve světě showbyznysu. Vždy když se o to pokusí, dostane sebe a manžela do potíží. Nejsou to však jediné problémy, které musí řešit. Většina problémů se však týká běžného života obyčejné americké rodiny a jsou nastiňovány tak, aby měl divák pocit, že se mohou přihodit i jemu (špatný byt, soužití s rodiči mladého páru v jednom bytě apod.). Lucy je také stereotypně prezentována jako žena objevující se v tehdejších komediích, tají svůj věk, pravou barvu vlasů apod. Je neopatrná ohledně manipulace s penězi, ale zároveň je oddaná hospodyňka a vzorná matka (poté co se jim v druhé sérii narodí syn). I Love Lucy nebylo důležité jen kvůli postavám a ději, další inovativní prvky se objevily po technické stránce pořadu. Velkou změnou bylo, že se natáčelo na tři kamery, a ne pouze na jednu, jak tomu bylo zvykem doposud. To umožnilo lepší obraz a více úhlů záběrů. Další inovací byla skutečnost, že se nenatáčelo před živým publikem, ale epizody (24- 26 min.) se předtáčely, což mělo za následek možnost natočit více záběrů a epizody opakovat. [Landay, 2010] Tento sitkom byl zásadní pro mnoho jiných, jež přišly v pozdější době. Objevila se zde energická, aktivní žena a v přesném opaku, pasivní muž, jenž sedí na gauči a sleduje televizi, společně řeší problémy běžného života. Lucy se také stala vzorem pro mnoho amerických žen, které se oblékaly stejně jako ona. Dodnes se konají setkání, kde se ženy inspirované Lucy scházejí.

3.2.2 I Dream of Jeannie

Dream of Jeannie byl natočen pro televizi NBC. Celkově bylo v období let 1965-1970 natočeno 139 epizod. Prvních třicet z nich bylo černobílých, zbylých 109 barevných. Hlavním hrdinou je astronaut Tony Nelson, který jednoho dne nalezne po přistání v poušti záhadnou láhev. Po otevření zjistí, že tato láhev je domovem 2000 let staré džinky Jeannie, která mu splní všechna jeho přání. Jeannie je druhou hlavní postavou. Tony si odnese láhev domů a začne využívat nabídnuté služby. Následně začnou neustálé problémy, které způsobuje Jeannie, většinou nechtěně, při plnění přání svého pána. Často se jejich domovské město obrátí vzhůru nohama a snaží se to nějak napravit. Jeannie se také do svého pána zamiluje, čímž nastávají další vtipné situace. Mimo tyto dvě hlavní postavy se v seriálu velmi často objevují také Jeannina sestra a Tonyho kolega z práce. Jeannie jakožto džin je i tak oblečená, výstředně, exoticky,

nosí krátký top, vestičku, volné kalhoty a šátek okolo hlavy, vše ve výrazných barvách – růžové a červené. [Official sites: I dream of Jeannie]

I Dream of Jeannie je unikátní z toho důvodu, že se v něm poprvé objevila nadpřirozená postava v hlavní roli a situace které nastávají, jsou sice z běžného života, ale nejsou způsobeny normálními příčinami.

3.2.3 M*A*S*H

Mash byl natočen dle stejnojmenného románu Richarda Hookera. Dva roky po vydání románu se nejprve objevilo filmové zpracování (1970), které slavilo velké úspěchy. M*A*S*H se odehrává v době Korejské „policejní akce“ (25. 6. 1950 - 27. 7. 1953). Vysílal se od září 1972 do února 1983. Za tuto dobu mohli diváci vidět 251 epizod a závěrečnou část v podobě dvou a půl hodinového filmu/epizody. Mnoho dějových linií je inspirováno nejen původním románem, ale i skutečnými příběhy veteránů z Koreje, které autoři scénářů získávali různými způsoby (poštou, rozhovory, setkání s celou jednotkou MASH apod.). Tvůrci Reynolds a Gelbart také požadovali, aby ve scénách byly použity skutečné helikoptéry, sanitky, dodávky, vozy apod. Bylo tedy jasné, že se nebude moci pracovat v ateliérech. Proto štáb pro natáčení využil „Ranč“ společnosti Fox, kde byl realizován prvotní film z roku 1970. Na „Ranči“ se natáčely exteriéry, pro které byly, stejně jako pro interiéry, využity kulisy z původního filmu, které nebyly doposud zničeny. Pro natočení jedné epizody (okolo 24 minut) byly vyhrazeny tři až čtyři dny. Natáčelo se dvanáct až čtrnáct hodin denně. Seriálový scénář oproti původnímu filmovému zaznamenal mnoho změn (např. ve filmu byl (1970) MUDr. Benjamin Franklin Pierce „Hawkeye“ ženatý, v seriálu nikoli). „ *M*A*S*H pojednával o lidech stojících nad krví a vnitřnostmi druhých, o lidech, kterým se přičilo být ve válce.*“ (Gershman, 1995, str. 21) Svými kontroverzními tématy donutil jako první diváky k pláči i smíchu. V této situační komedii se poprvé skloubilo lékařské prostředí s válečným, každé z nich bylo tehdy velmi oblíbené. Dohromady vytvořily jedinečné téma, v němž se prolínal humor s vážnými a hlubokými myšlenkami. Kvůli kontroverzi se tvůrci potýkali s mnohými problémy při natáčení, které pocházely ve valné většině od cenzorů. *„Nebylo chvíle, aby nám kvůli něčemu nevolali. (...) Gene a já jsme bojovali (...) za právo zabývat se odvážnějšími a hlubšími tématy včetně důsledků*

násilí, cizoložství, amputace, duševních poruch, impotence, homosexuality, transvestitismu a rasově smíšeného manželství. Většina bitev s byrokracií armády na obrazovce měla paralelu v našich bitvách se společností.“ (Gershman, 1995, str. 29) Hlavními hrdiny tohoto sitkomu jsou doktoři Hawkey Pierce, Frank Burns (později nahrazen Charlesem Emersonem Winchesterem III.), Henry Blake (vystřídán Shermanem T. Potterem) a Trapper John McIntyre (vystřídán B. J. Hunnicuttem), vrchní sestra Margaret Houlihan, otec Mulcahy, úředník jednotky Walter (Radar) O'Reilly a Maxwell Klinger. M*A*S*H byl průlomový především díky své kontroverznosti a velké míře využívání exteriérů. Seriál je považován za velmi autentický, jedině co veteráni z Koreje autorům v sitkomu vyčítali, bylo přehnané pití alkoholu (ve skutečnosti se téměř nedal sehnat), velká hojnost vtipů a lehkomyšlnosti a v neposlední řadě „romantické“ zážitky mezi zúčastněnými. [Gershman, 1995, str. 21-34]

3.2.4 Married...with Children

Tento sitkom byl vůbec prvním, který vysílala televizní síť Fox v hlavním vysílacím čase (od osmé hodiny večerní). Fox se chtěl od ostatních dosavadních zaběhlých televizí typu NBC, CBS a ABC odlišit, a proto i situační komedie *Ženatý se závazky* (český překlad) byla zcela jiná. MWC (anglická zkratka sitkomu) byl velice populární a během deseti let diváci mohli shlédnout neuvěřitelných 262 epizod. Jedna epizoda seriálu *Ženatý se závazky* má přibližně dvacet dva minut a je natáčena před živým publikem v jeden den hned dvakrát. První „pokus“ se využívá ke změně posledních detailů, které jsou shledány jako nevyhovující. Druhé natáčení je již to, které můžeme vidět v televizi. V 80. letech byl velice oblíbený seriál „*Cosby show*“, který ukazoval bohatou americkou rodinu, která řeší s humorem své všední problémy. Oproti tomu rodina prezentovaná v MWC je přesným opakem, jsou chudí, navzájem se „nemají“ rádi a jejich život je poněkud tristní. [Official sites for „*Ženatý se závazky*“] Otec, Al Bunda je prodavač dámských bot, který zažívá samé těžké a nepříjemné chvíle v práci i doma. Jeho žena Peggy práci nemá, převážně je doma a dívá se na televizi, přičemž pojídá bonbony. Věci, které nikdy nevidíme Peggy v seriálu dělat, jsou uklízení, vaření a jakákoliv práce. Např. Peggyno pečení narozeninového dortu pro Alla spočívá v nastříkání šlehačky na krabici sušenek. Al a Peggy mají dvě děti, které jsou

naprosto odlišné. Starší Kelly je krásná, ale hloupá (stereotypní zobrazení blondýny), o přízeň kluků si však starosti dělat nemusí. Bud má naopak s děvčaty velký problém. Mnoho epizod se mu nepovede žádnou okouzlit, je to proto, že není nijak zvlášť hezký a jeho inteligence, která je oproti zbytku rodinu vysoká, mu nijak nepomáhá. Ve vedlejších rolích můžeme vidět také sousedku Marcy, jejího prvního muže Steve a následně i jejího druhého manžela Jeffersona. Hlavním tématem tohoto sitkomu jsou věčné prohry, (ne)úspěchy výše zmíněných postav, lačnost po penězích a sex. MWC byl vytvořen pro rodiny, jejichž členové přijdou domů z práce, pohádají se s manželkou/manželem, následně s dětmi a sednou si před televizi, kde právě běží MWC. A díky tomuto pořadu si mohou říct, že na tom nejsou zas tak špatně. MWC ukázal divákům zcela jinou rodinu, než na kterou byli doposud zvyklí.

3.2.5 Friends

Situační komedie produkovaná NBC, Přátelé, se stala kultovní. Během 236 dílů, které trvají okolo dvaceti dvou minut, můžeme sledovat životy šesti nejlepších přátel, které se postupně vyvíjejí. Přesto charaktery postav zůstávají v jádru stejné. Přátelé se natáčeli před živým publikem. Příběh se odehrává v Greenwich Village v New Yorku, převážně ve dvou bytech šesti přátel a v jejich oblíbené kavárně Central Perk, kde se pravidelně scházejí. Hlavními hrdiny jsou tři muži (Ross Geller- paleontolog, který od své puberty miluje Rachel, Joe Tribbiani- herec, milovník jídla a nenapravitelný sukničkář, Chandler Bing- vtipálek a ňouma, který nemá moc úspěchů u žen, později manžel Monicy) a tři ženy (Rachel Greenová- rozmazlená holka milující módu, která se snaží postavit na vlastní nohy, nakonec se jí to podaří, Monica Gellerová- sestra Rosse, šéfkuchařka, pedant na pořádek a uklízení, Phoebe Buffayová- zpěvačka, masérka, měla těžké dětství, které ji poznamenalo, je výstřední). Jako všichni přátelé řeší problémy ohledně milostných a mezilidských vztahů, práce, peněz, bytů, sexu apod. Přátelé nejsou jen „obyčejným“ sitkomem, ovlivnili mnoho lidí v oblasti módy, účesů, a používání hlášek v takové míře, že se to předtím nikomu nepovedlo. Legendárním je například účes Rachel z první série, stejný chtělo mít nespočet žen po celém světě. Oblečení, které nosily postavy v seriálu, tak určovalo trendy. Dále Joeho hláška: „Tak jak to jde?!“ se stala světově proslulou flirtovací replikou. Rozšířilo se také používání slova: „so“, „tak“. Také vznikla frančíza kaváren Central Perk, jež se rozšířila do třiceti

dvou zemí. Legendární je i úvodní znělka pořadu, která se držela dlouhou dobu na předních příčkách hudebních hitparád.

3.2.6 Modern Family

Jednotlivé epizody *Modern Family* jsou dlouhé dvacet jedna-dvacet dva minut. Jejich přesný počet nelze určit, jelikož se stále natáčí nové. K 28. 3. 2013 bylo možné shlédnout 90 dílů. Český název zní: Taková moderní rodinka. Jak již název napovídá, nepůjde o zcela tradiční rodinu, na kterou jsme ve většině seriálů zvyklí. Sitkom se zaměřuje na několik moderních rodin zároveň skloubených v jednu velkou. Hlavních postav je zde více, než je obvyklé, a to rovnou jedenáct. Hlavou rodiny je Jay Pritchett, který se oženil s o mnoho let mladší Kolumbijskou Glorii Delgado-Pritchett, s níž do rodiny přišel i její jedenáctiletý syn Manny. Další část rodiny tvoří Jayova dcera Claire, její manžel Phil Dunphy a děti Haley, Alex a Luke, která odráží otevřený způsob výchovy se třemi dětmi v pubertě. Poslední členové rodiny jsou Jayův homosexuální syn Mitchell s partnerem Cameronem Tuckerem a adoptovanou dcerou (Vietnamkou) Lily. [Modern family, 2012] Celý děj sitkomu se odehrává okolo výše zmíněných rodin, jejich starostí uvnitř i vně. Taková moderní rodinka ukazuje problémy rodin, které se „nově“ formují v 21. století a je na ně stále nahlíženo jako na něco nevšedního až nenormálního, někdy i nemorálního.

3.3 Velká Británie

3.3.1 Steptoe and Son

Seriál *Steptoe and Son* byl vysílán v letech 1962- 1965, kdy se jednalo o černobílou verzi, a o pět let později (1970) se začala vysílat barevná verze sitkomu, která zaznamenala větší úspěch a byla natáčena do roku 1974. Dohromady bylo během osmi sérií natočeno 57 dílů, z nichž byly dva vánoční speciály. Hlavními postavami jsou Albert a Harold Steptoe, příslušníci pracující třídy, ošuntělí muži (kost a kůže), kteří se živí sbíráním „pokladů“, které jiní lidé již vyhodili. Albert a Harold používají zemitý jazyk a velmi klejí, tedy v takové míře, v jaké jim to BBC povolila. Rolím byl dán nový, realističtější rozměr tím, že byli obsazeni normálními herci a ne komediálními. [Steptoe

and Son, www.bbc.co.uk] Steptoe and Son klade důraz na mezigenerační konflikty, které byly příznačné pro 60. léta 20. století. Haroldovy pokusy o odpoutání se od otce, skončí vždy nezdarem a jsou stále zoufalejší.

3.3.2 The Dad's Army

Válečný sitcom situovaný do fiktivního města Walmington-on-Sea na jižním pobřeží Anglie byl natáčen v letech 1968- 1977. Hlavními hrdiny je sedm mužů (kapitán G. Mainwaring, seržant A. Wilson, L. -C. P. L Jones, a vojíni J. Frazer, J. Walker, CH. Godfrey, F. Pike) sloužících v místní domobraně. Tito dobrovolníci jsou nezpůsobilí k vojenské službě, ať kvůli věku nebo profesi, která byla osvobozena od odvodu. Četa je vedena bankovním manažerem G. Mainwaringem, kvůli kterému, a nejen jemu, se dostávají do komediálních situací. Členové útvaru jsou vůči němu loajální a následují ho, přestože mají někdy pochyby o jeho rozhodnutích. Síla tohoto sitcomu spočívá v obsazení. Herci dokáží „řící“ pouhým pohledem či svraštěním obočí tolik, co by v typické americké komedii zabralo deset minut dialogů. Jsou zde prvky grotesky, ironie, patosu, slovních hříček a nostalgie. The Dad's Army poukázala na důležitý a opomíjený aspekt obrany během druhé světové války. Na stejném námětu byla také založena „stage show“ a natočen film (1971). [The Dad's Army: Appreciation society]

3.3.3 Fawlty Towers

Fawlty Towers neboli v českém překladu Hotýlek natáčela BBC v letech 1975-1979. Celkem bylo natočeno 12 třicetiminutových epizod, dvě série po šesti dílech. Příběh tohoto sitcomu je inspirován reálným hotelem a jeho personálem, s nimiž se autor setkal při natáčení jiného díla. Hlavní postavou je ředitel hotelu Billy Fowlty, který je paranoidní, netolerantní a velmi často podrážděný apod. B. Fowlty je nositelem těch pravděpodobně nejhorších lidských vlastností a právě díky nim nastávají vtipné situace. Přispívá k tomu však i jeho manželka, kterou absolutně nesnáší, španělský sluha, který neumí ani slovo anglicky a dovádí ho k šílenství, a číšnice Penny, která situaci často zachrání, nebo se alespoň o to snaží. [Berman, 2011, str. 17-19] Zde je inovativní prvek reálné předlohy.

3.3.4 Absolutely Fabulous

Během deseti let, s několika pauzami (1996-2001, 2004-2011) bylo pro BBC One natočeno 39 epizod v pěti sériích. Epizody byly dlouhé většinou třicet minut. Smích, který v jednotlivých dílech slyšíme, je z důvodu natáčení před publikem skutečný. Dvě z hlavních postav jsou nejlepšími kamarádkami, které žijí bohémský život. Edina je odbornicí pro styk s veřejností a Patsy píše články o módě. Edina má dceru Saffy, občas to však vypadá, že Saffy je matkou Eddy. Další postavou je Ednina matka, jejíž jméno nikdy nezazní, a Buble, která je Edininou asistentkou, a obléká se velmi extravagantně. Celý příběh se točí okolo Eddy a Patsy, což jsou padesátnice posedlé módou a snahou zůstat štíhlé. Ve velké míře pijí, užívají drogy a největší obavy jim působí stárnutí, kterému by se nejraději vyhnuly a i to zkoušejí. Absolutely fabulous ukazuje nevšední život dvou žen ve středním věku, které si to nechtějí přiznat. V takové míře jsme to u sitkomů ještě neviděli. [Absolutely Fabulous. In: British Comedy Guide, 2013]

3.3.5 IT Crowd

Pro Channel 4 byly natočeny čtyři série o celkovém počtu 24 epizod. Natáčelo se před živým publikem, a proto můžeme slyšet v sitkomu reálný smích. Sitkom je zaměřen na počítačové oddělení fiktivní firmy Reynholm Industries. Oproti ostatním oddělením firmy je IT umístěno do tmavého suterénu. Hlavními postavami jsou počítačovní odborníci a jejich nadřízení. Roy a Moss jsou opravdovými znalci v oboru, ovšem jejich nadřízená a spolupracovnice Jen počítačům vůbec nerozumí. Ale na druhou stranu se Jen umí „pohybovat“ ve společnosti, což se o Royovi a Mossovi říci nedá. Jsou to podivíni, kteří mají v podstatě jen své počítače a poté ještě Jen. Přátelství tří IT konzultantů je častokrát poněkud křehké. Na druhou stranu je posilováno situacemi, které museli společně zvládnout. Jen se pokouší opustit podzemní IT oddělení, ale většinou se pokořená vrací zpět. Je to z toho důvodu, že Jen je bez Roye a Mosse ztracena a zase oni bez ní. S vývojem počítačů byla otázka času, kdy přijde toto téma i do světa sitkomů. O IT pracovnících kolovalo a koluje mnoho vtipů a společnost si je představuje jako osoby neschopné se zapojit do společnosti, mající svůj svět apod. [The IT Crowd. In: British Comedy Guide, 2013] IT CROWD je první úspěšný sitkom se

zaměřením na jednu úzkou profesní specializaci, ale i přesto zde nacházíme příběhy všedního života.

3.3.6 My Family

Jedná se o nejdelší sitcom v dějinách BBC. Dohromady bylo natočeno 121 epizod během 11 sérií. Všechny doprovázel živý smích, o který se opět postaralo publikum, před kterým se natáčelo. Neobvyklé je u tohoto sitcomu také, že *My Family* byl napsán týmem autorů, a ne jednotlivcem, jak tomu ve Velké Británii bývá. Děj se točí okolo domu Harprových, kde není žádný den normální. Otec Ben je misantropický, flegmatický stomatolog a ze všech sil se snaží zabránit své ženě, aby nezvala žádné lidi domů. Benova žena Susan je puntičkářka, která neumí vařit. Mají společně tři děti, dysfunkčního Nicka, povrchní Janey a inteligentního Michaela, ze kterého se později stane asociál a cynický vypočítavec. [My Family. In: British Comedy Guide, 2013]

3.4 Česká republika

V České republice není historie sitcomu příliš obsáhlá. Tudíž jsou zde zmíněny všechny seriály, které lze více či méně za sitcomy považovat.

3.4.1 Taková normální rodinka

V roce 1971, kdy byla *Taková normální rodinka* natáčena, nebyl v Československu pojem sitcom ještě znám. Pokud by měl být nějaký seriál označen jako sitcomová prvotina na obrazovkách v Československu a následně v České republice, byla by to právě *Taková normální rodinka*. A to i přesto, že bylo natočeno pro ČTS pouze 8 dílů a byly v průměru dlouhé 55 minut. V seriálu, jako i v zahraničních sitkomech, je prvotní humor, děj je až na druhém místě. *Taková normální rodinka* se stala populární právě díky humoru, nápaditým dialogům a scénkám. Je zajímavé, že seriál byl úspěšný, ale i tak byl ukončen. Bylo to na popud samotných autorů, kteří byli vystaveni velkému politickému tlaku ohledně budoucího jednání hlavních postav. Děj se odehrává v jednom domě, kde žijí pohromadě čtyři generace jedné rodiny. Přes název seriálu je tato rodinka vše, jen ne normální. Babička je autorkou detektivek, které však

nebyly nikdy vydány. Maminka Cilka si prozpěvuje operu, i když vede normální dialog. Někdy se jí stane, že uprostřed věty začne zpívat. Tatínek Oldřich miluje zvířata, vlastní želvy „poldinky“, myši, hada a psy. Dále do rodiny patří dcera Kateřina se svým novým přítelem Zdeňkem. Druhá dcera Pavla ráda cvičí jógu, zeť Pět'a neustále čte noviny a všemožně se vyhýbá jakékoli domácí práci. Jejich synové – dvojčata jsou příhodně označováni jako raubíři, jelikož jako správní kluci stále vyvádějí nějaké lumpárny. [Moc, 2009, str. 235- 236]

3.4.2 Nováci

Projekt Nováci byl prvním oficiálním pokusem o sitkom. Tvůrci z televize Nova si dali za úkol vytvořit první český sitkom. Celkem byly během let 1995-1996 natočeny dvě řady, které dohromady čítaly 72 dílů. Prvotní nápad byl dobrý. Autoři se inspirovali zahraniční tvorbou, do známého prostředí zakomponovat cizí prvek. V tomto případě byl „nežádoucím“ prvkem černošský student sociologie. Hlavními postavami byli členové rodiny Nováků, otec, matka, dcera a syn a již zmíněný student sociologie. Zajímavé je, že v druhé řadě seriálu se kompletně změnilo obsazení herců v hlavních rolích. Nováci ovšem úspěch neslavili, vtipy byly křečovité a herecké výkony špatné. Úplný konec Nováci zaznamenali tehdy, když ve druhé sérii rodina vyhrála v loterii. Sledovanost klesla ještě níže a první český sitkom musel být pro neúspěch stažen z vysílání. „Jak trefně poznamenal po letech jeden ze scénáristů Ondřej Neff: „Neuměli jsme to napsat, herci to neuměli zahrát a režiséři to neuměli natočit. Zřejmě moc nových věcí najednou.“ [Moc, 2009, str. 148-149]

3.4.3 Hospoda

Seriál Hospoda lze považovat za úspěšný český sitkom (1996-1997). Délkou jednoho dílu, okolo třiceti minut, stálostí postav a prostředím splňuje základní premisy pro to, abychom ho za sitkom považovali. Scénárista Jiří Drejnar si vybral sobě a i většině Čechů dobře známé a blízké prostředí, hospodu. Seriál byl vysílán na soukromé televizi Nova. [Moc, 2009, str. 73] Všechny díly se odehrávají v jednom lokále, kde se pravidelně schází šest štamgastů, právník Zatloukal, psychiatr a radní Prášek, topič Babula, špeditér Novák, harmonikář Joska a kamelot Goliáš. Další

důležité postavy jsou výčepní Dušek, dvě servírky, kuchař „Kachna“ majitel domu a hospody Jonáš a několik obyvatel domu, ve kterém se hospoda nachází. Debaty, situace a humor, který z nich vychází, se týká běžných hospodských témat, které se mohou stát téměř každému. Například díl, kde návštěvníci hospody řeší, zda se v neznámé tikající aktovce nachází bomba či nikoli, ovšem nakonec se ukáže, že si ji zde zapomněl jeden muž, který v ní má budík, aby si nezapomněl vzít své léky. Nebo díl, kdy kuchař napíše na tabuli poněkud nečitelně vdolky, ostatní si myslí, že „Kachna“ vaří čolky, a on je v tom nechá. Některé díly byly více povedené, některé méně, ale tak tomu bývá v mnoha případech.

3.4.4 Policajti z předměstí

Autoři se inspirovali vděčným tématem mužů chránících zákon a pořádek. Přeci jen vtipných historek okolo nich se najde celá řada. Z tohoto nápadu vzniklo 21 dílů dlouhých okolo půl hodiny. Policajti z předměstí vznikali v roce 1999 a diváci je mohli opět sledovat na televizi Nova. Sitkom se odehrává na předměstské policejní stanici. Šéfem tohoto oddělení je poručík Robert Sluníčko, který se snaží ze všech sil získat povýšení a změnit svoji jednotku k lepšímu. Má několik podřízených, a to bývalého velitele oddělení Čermáka, nadstrážmistra Kubeleho, Borise Zajíčka, H. Matuškovou a K. Chrousta. Další zde se vyskytující charakterů nalezneme v podobě B. Čermákové a podplukovníka Kalicha. Když už se zdá, že vše jde podle plánů, na poslední chvíli jejich snažení zhatí hloupá náhoda, nebo oni sami. A musejí opět začít od samého začátku. Při jejich snaze uspět se potýkají policisté z nevšedními až absurdními situacemi. Např. musejí vrátit řetízek dcery jejich nadřízeného, ten ovšem jeden z nich omylem snědl spolu se svojí svačinou. Nebo když mají jít na policejní bál a trénují na něj, všichni až na Zajíčka, který je největší nemotora, se zraní, jejich reputace se zdá být zmařena. V poslední chvíli je však ples zrušen. Falešné dlahy a obvazy jsou odhozeny. Ovšem povýšení, které bylo přislíbeno za hojnou účast na bále, je opět v nedohlednu. Dalšími tématy epizod je např. výuka malby či cizích jazyků a také zavření policistů samých do vazebních cely.

Přestože námět se zdá být celkem zábavný, Policajti z předměstí se opět netěšili velké sledovanosti a nalézáme v nich další bohužel neúspěšný sitcom z našeho prostředí. [Moc, 2009, str. 170- 171]

3.4.5 Pra pra pra

Projekt Františka Ringo Čecha realizovaný v roce 2000 byl také bohužel neúspěšný. Epizod bylo natočeno třináct v průměrné délce 35 minut. Přestože zde byli angažováni dobří herci a původně se jednalo o dobrý nápad, vtipné ztvárnění našich dějin. Finální výsledek, jak jsem již zmínila, povedený nebyl a je dnes skoro zapomenut.

3.4.6 Duch Český

Tento seriál byl od začátku koncipován jako sitcom, který ve třinácti půlhodinových dílech nemá za úkol divákům seriózně přiblížit profesi novinářů, ale nastínit drobné i větší problémy v práci i v soukromém životě zaměstnanců redakce. Velkou roli zde měla hrát a hraje láska, antipatie a mezilidské vztahy, ovšem to pro sitcom není nic nového. Děj se odehrává v prostředí redakce pražského týdeníku, kde jeho zaměstnanci řeší své všední i nevšední problémy. K hlavním postavám patří doktor Hromada, Jasoň Novák, redaktorka Vlasta Nováková, spisovatel Ivo Zachar, sekretářka Míša Obdržálková, Jaruš a další... Jedná se opět o další nepovedený pokus o sitcom, tentokrát z produkce ČT1 (2000), na který se zapomnělo, a možná je to i dobře. Seriál nebyl vtipný, byl takový řekněme křečovitý, a to i přes skvělého režiséra a na naše poměry hvězdné obsazení. „Tehdejší ředitel ČT Jiří Balvín dokonce vzkázal prostřednictvím tisku koncesionářům, že se takového prohřešku už nedopustí.“ Což mluví samo za sebe. [Moc, 2009, str. 57-58]

3.4.7 Gynekologie 2

Zadavatelem tohoto seriálu byl internetový portál Stream, který chtěl vytvořit vtipný seriál a nechal tvůrcům zcela volnou ruku a celkem štědrý rozpočet. Rozpočet

byl navýšen i díky produktům, které se v mnoha dílech objevovaly, v tomto případě se jednalo o žvýkačky od firmy Orbit. Nejedná se o klasický sitcom, především z důvodu doby trvání jednoho dílu, pět minut. Tento minimalistický rozsah byl zapříčiněn požadavky zadavatele a trhem pro který byl finální produkt určen. Díly byly natáčeny dopředu. Tvůrci natočili během jednoho roku (2007) dvě série, každou po 15 dílech. Následně byly jednotlivé epizody, s určitým časovým rozmezím, nahrávány na internetový portál Stream. Ve finále však Gynekologie 2 měla pouze 24 dílů, a to z toho důvodu, že se některé vyloženě nepovedly. Natáčelo se na tři kamery. Zajímavostí také je, že neprobíhaly žádné zkoušky. Jak bylo již zmíněno, název sitcomu zní Gynekologie 2 a údajně volně navazuje na první řadu natáčenou v Polsku, která však nebyla nikdy vysílána. Ve skutečnosti však žádná první řada neexistuje a je to pouze výmysl tvůrců. Gynekologie 2 paroduje seriály z nemocničního prostředí jako je Nemocnice na kraji města apod. Odkazem na to je i úvodní znělka, která je velmi podobná právě té z Nemocnice na kraji města. Jednotlivé díly se odehrávají na nemocničním oddělení gynekologie, kde lékaři řeší lékařské i jejich osobní problémy. Celý seriál je poněkud vulgární a někomu se může zdát i nevhodný a urážlivý, zvláště ženám. [Netušil, 2013, ústně]

3.4.8 Comeback

Zadavatelem tohoto projektu bylo vedení televizní stanice NOVA. Realizaci Comebacku předcházela workshop, Sitcom Projekt, z jehož absolventů vznikl tvůrčí tým seriálu. Tento workshop se konal již v květnu roku 2007. Samotné natáčení a realizace probíhala v období od roku 2008 po dobu tří let. Je nutné uvést, že se jedná o původní sitcom z tvorby televize Nova. Pan Tomáš Baldýnský, který ve své minulosti měl již mnoho společného s humorem, např. komiks Zelený Raul, zaujal pozici kreativního producenta. Pan Michal Wondreys zastával pozici výkonného producenta. Na natáčení se podíleli tři režiséři, dva televizní a jeden divadelní, který působil jako herecký coach. Jelikož byl na tým okolo sitcomu kladen poměrně velký tlak ohledně rychlosti natáčení, musel štáb s herci stihnout natočit jeden díl za pouhé dva dny. Pan Wondreys mi sdělil, že systém natáčení byl následující. Natáčecí štáby byly v podstatě dva a střídaly se po čtyřech dnech, během kterých natočily vždy dva díly. Vzhledem k vytíženosti některých herců se scény, i z různých dílů, natáčely na přeskáčku. Comeback byl

natáčen pomocí tří-kamerového systému. Živé publikum přítomno nebylo. Původně však byly natočeny a předvedeny zadavatelům, posuzovatelům obě verze, se smíchem i bez smíchu. „Vyhrála“ verze s následně přidaným smíchem. Celkem byly natočeny dvě série o celkovém počtu 51epizod. [Wondreys, 2013, ústně] Hlavním hrdinou je Tomáš Pacovský, bývalý popový zpěvák, majitel obchodu s hudbou, otec Ivy a bratr Ozzáka. Iva je chytrá, pohledná dívka v teenagerovském věku, která se stará o domácnost Pacovských a mnohdy i o svého otce a strýce. Sousedka, kamarádka a v neposlední řadě barmanka Simona má dvě děti, stejně staré jako je Iva, syna Lexu a dceru Sašu. Simona vychovává své dvě děti velmi netradičním způsobem. Lexa je nepřiliš inteligentní a beznadějně zamilovaný do Ivy, která ho nemůže vystát. Saša je inteligentní, poněkud zvláštní slečna a nejlepší kamarádka Ivy. Ozzák, dle mého nejvýraznější a nejpovedenější postava seriálu, je milovník alkoholu, především piva, a tvrdé hudby (rock, metal). Také je zaměstnancem v obchodě svého bratra. Ovšem jeho svérázný přístup, nejen k prodeji hudby, ale i k ostatním životním situacím, komplikuje jeho bratrovi a neteři život. Poslední postavou je paní Marcelka, která je skalní obdivovatelkou Tomiho Paciho a pomocnicí v obchodě. Má realistický a pragmatický přístup k životu, což pomáhá vyřešit některé nastalé situace. Ovšem nesnese se s Ozzákem. Děj se odehrává převážně na třech místech, u Pacovských doma, v obchodě s hudbou a v hospodě, nejprve U Jezevce, následně v bunkru. Pan M. Wondreys byl ochotný prozradit jednu zajímavost. A sice to, že v pilotním dílu Comebacku Ozzák a Tomi Paci nebyli bratři ale nejlepší kamarádi a dvojčata Lexa se Sašou v sitkomu nijak nefigurovali. [Wondreys, 2013, ústně] Comeback je dle mého názoru prozatím nejpovedenější sitkom v České republice. Je vtipný. Herci hrají své role skvěle, především pan Dejdar, který hraje Ozzáka. Dalších dílů se prozatím diváci nedočkají, alespoň dle slov jednoho z nich, pana Wondreyse. Pokud k pokračování někdy dojde, tak jedině ve stejném složení tvůrčí dvojice, tedy Baldýnský a Wondreys, jinak ne.

3.4.9 Základka

Situační komedie z dílny televize Prima byla vysílána v minulém roce (2012). Děj se odehrává na základní škole Sever a hlavními postavami jsou místní učitelé. Žáci do příběhu v podstatě zapojeni nejsou. Hodnocení kritiků bylo pozitivní a i díky nim se diváci těšili na nový, kvalitní seriál. Bohužel však Základka neměla u populace stejný

úspěch jako u kritiků. Neměla spíše žádný, a proto bylo natočeno pouze deset třiceti minutových epizod.

3.4.10 Helena

Nejnovější dílo z produkce televize Nova. Sám kreativní producent označuje Helenu jako komediální seriál z důvodu, že se nejedná o čistý sitcom. Otázkou však je, existuje-li čistý sitcom, a pokud ano, jak ho poznáme. Budeme tedy Helenu za sitcom považovat, jelikož splňuje pro něj mnoho typických prvků. Například stálost postav, prostředí, zakomponovaný smích a neodmyslitelný humor. Helena však není původní tvorbou televize Nova. Jedná se o upravený americký sitcom Roseanne, který byl přizpůsoben dnešní době internetu a mobilů. Roseanne byla natáčena v letech 1988-1997 a čítala 222 epizod. Počátek Heleny datujeme do roku 2012, od té doby se stále natáčejí nové epizody, ke dni 23. 4. 2013 bylo zatím vysíláno 34 dílů. Můžeme však předpokládat, že v případě stále vysoké sledovanosti bude mít tento sitcom ve finále stejný počet dílů jako jeho předobraz, tedy 222. Ústřední rodinou tohoto seriálu je rodina Musilů. Matka Helena, která žije ve svém rodinném domě s manželem Danem a třemi dětmi (Lucií, Terezou a Markem). Další často se objevující postavou je Helenina poněkud ztracená sestra Klára. Jako rodina se potýkají s nedostatkem financí, snahou udržet si práci, případně si jí najít, nesnesitelnou tchýní, peripetemi s dětmi a s mnohými jinými problémy. Je nutné konstatovat, že původní sitcom je mnohem lepší než česká Helena. Herecké obsazení je nesrovnatelné, i pojetí charakterů jednotlivých postav je v Heleně zcela jiné a méně vtipné. Také dům „dělnické“ rodiny je v Heleně poměrně luxusně zařízen. Měl by odpovídat realistické rodině, která má stejné problémy jako rodina Musilů, což tak opravdu není. Scéna je také příliš barevná. Oproti tomu americká verze je mnohem realističtější. Ovšem i Helena má své fanoušky a není jich málo. Především mezi těmi, kteří neznají Roseanne a nemohou tyto dva sitcomy mezi sebou porovnávat. I přes své některé ne příliš vtipné situace patří mezi lepší díla z české produkce sitcomů či komediálních seriálů.

4. Produkce situačních komedií v ČR

Jak je patrné z předchozí kapitoly, v České republice se domácí produkce sitkomů zatím netěšila velkým úspěchům. Přelomem byl až sitkom *Comeback*, který natočila televizní stanice Nova, a stal se u diváků oblíbeným. Otázkou však je, z jakých důvodů nejsme schopni v našich podmínkách natočit minimálně stejně kvalitní situační komedie jako v zahraničí? Je to dáno historickým kontextem, školami, které vzdělávají režiséry, producenty, herce a ostatní, kteří se na tvorbě podílejí, nebo něčím zcela jiným? Sitkom jako takový není v naší republice ustálen jako v zahraničí, stále je to v podstatě nový žánr a podmínky pro jeho tvorbu zde nejsou takové jako například ve Spojených státech amerických a ve Velké Británii. Dle pana Wondreyse je problém nejen v realizačních týmech, zkušenostech, penězích, ale i v hercích. Herci jsou zde stále orientováni především na divadlo, většina z nich má stálá angažmá a na ostatní projekty tudíž i celkem málo času. Herci jsou u nás školeni především právě pro hraní na divadelních prknech, která stále v České republice znamenají svět. Divadlo mezi herci v České republice je bráno jako něco s větší uměleckou hodnotou, než například televizní seriál nebo sitkom. Přičemž umět kvalitně ztvárnit postavu a skrz televizi ji zprostředkovat divákovi, je také umění, a ne každý je toho schopen. Jelikož divadelní sezóna trvá celý rok, jsou herci velmi vytíženi zkouškami a představeními samotnými. Názorně to M. Wondreys přiblížil na nasazení pana Dejgara coby Ozzáka při natáčení *Comebacku*. „(...) třeba takový Dejdar. V deset skončil představení v divadle, jel na plac, kde se natáčelo přes celou noc. Ráno se sebral a jel na zkoušku do divadla. A takhle to udělal několikrát.“ (Wondreys, 2013, ústně) Z tohoto příkladu je patrné, že při angažmá v divadle je účast v sitkomu téměř vražedná kombinace.

Dalším problémem je, že umělci, kteří by například byli schopni spolu vyprodukovat kvalitní projekt na bázi sitkomu, často nejsou ochotni spolupracovat. Existuje několik skupin komických umělců, kteří však vystupují na určité scéně a s jinou nespolupracují a ani nechtějí. Kdyby byli ochotni se spojit, mohlo by vzejít něco skvělého, ale bohužel tomu tak není. Snad se to někdy v budoucnu změní. Případně přijde s novou generací „komiků“ i jiný přístup, méně konkurenční a více přátelský. Podobné je to i s ostatními členy tvůrčího týmu, kteří se často zaměřují jiným směrem než by bylo vhodné právě pro sitkom. Což je opět zapříčiněno i zaměřením škol, na kterých je u nás možné studovat. Příklad uvedu následující. Aspekt, který se u nás dodržoval pouze u jednoho projektu, je režírování či alespoň dohled divadelního

režiséra. Jak mi bylo sděleno, je to velmi důležité. A to proto, že divadelní režisér má zcela jiný pohled na věc než televizní. Je velmi užitečný především při natáčení před publikem, jelikož je zvyklý s ním pracovat. [Wondreys, 2013, ústně] Ovšem dle mého názoru je sitkom natáčen vždy tak, jakoby před herci sedělo živé publikum, přimíchaný smích tuto iluzi jen podtrhává a proto je úloha divadelního režiséra tolik zapotřebí. V našich podmínkách se však před živým publikem žádný ze sitkomů nenatáčel. Dle pana Wondreyse na to nejsou herci a štáb ještě zcela připraveni. Při jednom z pokusů byl svědkem a zároveň účastníkem právě již zmíněné nepřipravenosti v podstatě celého projektu. Ze začátku bylo vše v pořádku, ovšem po nějaké chvíli si herci neuvědomovali, že jde především o pořad tvořený pro vysílání na televizních obrazovkách. Takzvaně přehrávali, chodili si pro potlesk a uznání diváků. Realizační tým na to nijak nereagoval, jelikož si to nikdo neuvědomoval. Na živo to vypadalo velmi dobře, ale po puštění ze záznamu již nikoli. Smích je tedy v České republice přidáván až ex post. [Wondreys, 2013, ústně]

Velkým problémem je také nedostatek zkušeností. Naše historie sitkomu, viz předchozí kapitola, je poměrně chudá, a to některé tituly lze za sitkomy považovat jen s přimhouřeným okem. Nebylo tedy zatím možné získat zkušenosti v takové míře, v jaké by bylo potřeba. Dalším velkým problémem, dovolím si říct největším, je nedostatek financí. Tato omezení jednotlivých osob a financí, které jsou potencionálně důležité pro realizaci sitkomu, na celkem malé pole působnosti, zavírá tvůrcům dveře ještě dříve, než se do samotného projektu pustí. Ovšem kdyby se nenašli ti, kteří jsou ochotni podstoupit riziko neúspěchu a vynaložit velké úsilí při tvorbě něčeho nového, náš sitkom by stagnoval a vyhlídky do budoucna by byly velmi chmurné. Takto máme naději, že díky snaze některých odvážlivců, jednoho dne vznikne kultovní sitkom, který prorazí i třeba za hranice naší země.

5. Porovnání zahraniční a české produkce sitkomů

Abychom byli schopni lépe porozumět, jak moc odlišné jsou některé stránky produkce sitkomů v České republice, porovnejme si je s produkcí ze zahraničí. Měla jsem velké štěstí, že jsem rozhovor prováděla právě s panem Wondreysem, nejen, že byl výkonným producentem při natáčení *Comebacku*, působil také několik let v pražském divadle Archa a na Broadwayi v New Yorku, kde získal četné zkušenosti z divadelní tvorby a nejen z té. Právě díky těmto nabitým informacím mi mohl sdělit, jak jsou zaměstnávání herci ve Spojených státech amerických. V New Yorku mají především jiný systém fungování divadel, respektive divadelních prostor a angažování herců v jednotlivých hrách. Budovy, ve kterých je možné hrát divadlo, jsou pronajímány zájemci pouze tehdy, stojí-li o nacvičení určité hry. Může se tedy stát, že několik měsíců v roce jsou budovy prázdné a nikdo zde nezkouší. Podobné je to i s herci, kteří většinou nemají stálá angažmá, ale jsou najímáni přímo pro určité hry. Práce herce je za oceánem mnohem více nejasná než u nás, kde mají herci zaručenou stálou práci ve svých domovských divadlech. Musejí se tedy snažit být opravdu nejlepší, jelikož konkurence je opravdu velká. Někteří herci se přímo specializují pouze na sitkomy a na castingy na ně. Dalším rozdílem je financování herců a jejich čas strávený na projektu. Obojí jde ruku v ruce. Jelikož rozpočet bývá většinou štědrý, je možné herce po zásluze odměnit. Tím pádem nemají zapotřebí hledat další práci a mohou se naplno věnovat pouze jedné roli. Což je oproti stále zaměstnaným hercům v našich končinách velký rozdíl. S právě zmíněným, věnováním se naplno jednomu projektu, je spojen další fakt, který se ve velkém objevuje v americké produkci. Sitkomy jsou zde často natáčeny před živým publikem. Pro tento druh natáčení je právě tolik důležitá preciznost. Vše musí být perfektně nazkoušené a všichni musejí vědět, co a kdy přesně udělat, říci, jak se zatvářit a podobně, tedy pokud mluvíme o hercích. Jestliže budeme mít na mysli realizační tým, scénáristy, zvukaře, osvětlovače, kameramany, režiséry atd., platí pro ně stejné pravidlo, vše musí být při finálním natáčení jasné. Samozřejmě je zde i malý prostor pro opravu chyb a případné pozměnění, ale neměl by být využit. Také z důvodu brání ohledu na diváky v hledišti. Na nazkoušení jednoho dílu má celý štáb čas přibližně týden. V zahraničí je také stanovena jakási sezóna, při které se fanoušci jednotlivých seriálů mohou dočkat pokračování. Tato sezóna trvá několik měsíců a většinou se sitkomy natáčejí „rychlostí“ jeden týden rovná se jeden díl. U nás oproti tomu zatím vždy

fungoval model, při kterém byly díly natáčeny dopředu a poté se většinou každý týden vysílaly na dané televizní stanici.

Závěr

Tématem práce je porovnání produkce sitcomů v České republice se zahraniční tvorbou. Především tedy se Spojenými státy americkými a Velkou Británií. Situační komedií se v naší zemi zabývá velmi málo autorů publikací i samotných děl. Přitom sitcomy jsou součástí života především mladších generací. Sledují zahraniční tvorbu a mnoho z nich netrpělivě vyčkává na nový díl svého oblíbeného seriálu. Otázkou však bylo, proč se také zde nenatáčejí takto populární díla. Především z rozhovoru s producentem *Comebacku* panem M. Wondreysem vyplynulo, že je zde několik faktorů, které tomu zabraňují. Je to především nedostatek zkušeností, které s tímto žánrem tvůrci mají. Nevědí, jak se k natáčení postavit, jak psát scénáře, jak režisovat. Dalším problémem je zaměření herců v České republice především na prkna, která znamenají svět. Převážná většina má stálá angažmá v divadlech a tudíž jim zbývá málo času na ostatní projekty. A pokud bychom chtěli, aby vznikala stejně kvalitní díla jako v zahraničí a také se produkovali se stejnou frekvencí, je to velice časově náročné. Nejen pro herce, ale hlavně pro ně. Důležité je, aby všichni věnovali velké úsilí zkouškám. Pokud by se mělo natáčet každý týden a případně před živým publikem, není místo pro chyby a jejich nápravu, nebo je ho jen velmi málo. Neméně důležité je financování projektů. Pokud by tvůrci chtěli, aby se herci věnovali pouze natáčení situační komedie, museli by jim poskytnout vyšší finanční ohodnocení. Takové, aby neměli potřebu si přivydělávat jinde.

Nechci však naši tvorbu pouze kritizovat a už vůbec ne říct, že jsme v beznadějně situaci. Spíše naopak, mnoho let se v našich televizích tradovalo, že český sitcom v podstatě nelze natočit a u diváků nemůže uspět (*Hospoda* byla považována za komediální seriál, ne za sitcom). Byla to otázka času a vůle začít. Sitkom *Comeback* se díky nasazení herců a tvůrců velmi vydařil. Byl přítomen i divadelní režisér, který má zcela jiný pohled na realizaci než filmový či seriálový. Přítomnost tohoto režiséra je na zahraničních projektech velmi častá. Jediné co *Comebacku* schází, je natáčení před živým publikem a tedy i reálná reakce diváků, smích, potlesk, ovace. Jak však řekl pan M. Wondreys: „Herci na to nejsou ještě připraveni.“ (Wondreys, 2013, ústně) Bohužel o Heleně to samé říct nemohu. Konkurovat původní *Roseanne* je těžký oříšek a Nově se to nepovedlo. Tedy spíše se jim to povedlo tak napůl. Úroveň *Comebacku* byla vyšší a Helena se jí moc nepřiblížila. Na druhou stranu na obrazovkách můžeme stále vidět

sitkom z české produkce. Sitkom *Základka* z produkce televize Prima byl kritiky přijat pozitivně, ale diváci ho přijali velice negativně. Pokud se však bude český sitkom vyvíjet a budou lidé, kteří se o to budou pokoušet, máme šanci, že se v brzké době dočkáme nových, kvalitnějších děl. Jak říká jedno z českých přísloví: Chybami se člověk učí. A u sitkomu tomu není jinak. V České televizi, která chce jít britskou cestou sitkomu, se v současné době již natáčí nový projekt s pracovním názvem *Čtvrtá hvězda* s tvůrci z Dejvického divadla. Můžeme se tedy těšit na nový sitkom a doufat, že jich bude v nabídce televizní zábavy stále více.

Summary

The aim of the thesis "Comparison of the Czech sitcom production with foreign countries" is to define the sitcom characteristics, Outline its history in the three countries, The United States of America, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (hereinafter only as USA and GB) and the Czech Republic, describe production in our country, with subsequent comparison with other countries and finally to provide an answer for the question: " Why is not the Czech sitcom production of the same quality as abroad, especially as in The USA and GB?"

Concerning the stability of characters, setting and story. The viewer must feel that he knows the main character and he must be able to identify with him, the same goes for the settings. The plot is based on dialogues between the actors, the dialogues also help to resolve the situation. it is the personality of the characters and their approach to the situation that produces the funny moments. Another feature that we may find in sitcoms is laughter. There are two possibilities to incorporate laughter into episodes. The first is filming in front of a live audience, which creates a natural reaction that is also captured on the recording. The second option is to add the recorded laughter to the finished episode according to the will of the makers. Both variants are widespread. The history of television sitcoms provides an overview of important and groundbreaking sitcoms in the United States and Great Britain. The part about Czech Republic is a list of all the works that might be considered sitcoms. Production in the Czech Republic is compared with two mentioned countries that differs. The result is a summary of the differences between Czech and foreign sitcom productions. Meanwhile it provides an answer for the question posed in the beginning. The differences lie mainly in the orientation of the actors, their teams and schools in each country. In the Czech Republic, attention is focused primarily on theatrical play or film, and work around it. Other differences lie in financial sphere and a lack of experience. Yet it is evident that Czech sitcoms have potential in the future. Also to some unsuccessful sitcoms that we have been able to see on television.

Použitá literatura

Absolutely Fabulous. In: *British Comedy Guide* [online]. © 2013 [cit. 2013-04-09].
Dostupné z: http://www.comedy.co.uk/guide/tv/absolutely_fabulous/

BERMAN, Garry. *Best of the Britcoms: from Fawlty Towers to The office* [online]. Rev. ed. Lanham: Taylor Trade Pub., 2011, xix, 169 p. [cit. 2013-04-11]. ISBN 978-158-9795-266. Dostupné z: google books

Fawlty Towers. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z:
<http://www.bbc.co.uk/comedy/fawltytowers/>

GERSHMAN, Suzy. *Velká kniha o seriálu M*A*S*H: 110 barevných fotografií: obsahuje 251 epizod*. 1. vyd. Překlad Zuzana Coufalová, Hana Březáková. Praha: Talpress, 1995, 233 s. ISBN 80-856-0991-6.

LANDAY, Lori. *I love Lucy*. Detroit: Wayne State University Press, c2010, x, 119 p. Contemporary approaches to film and television series. ISBN 978-081-4332-610.

MOC, Jiří. *Seriály od A do Z: lexikon českých seriálů*. Vyd. 1. Praha: Česká televize, 2009, 293 s. Edice České televize. ISBN 978-80-7404-036-8.

Modern family [online]. 2012 [cit. 2013-02-14]. Dostupné z:
<http://www.modernfamily.cz/>

My Family. In: *British Comedy Guide* [online]. © 2013 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z:
http://www.comedy.co.uk/guide/tv/my_family/

Official sites for "I Dream of Jeannie". In: *IMDb* [online]. 1999 [cit. 2013-04-05].
Dostupné z: <http://www.imdb.com/title/tt0058815/officialsites>

Official sites for "Zenatý se závazky". *IMDb* [online]. © 1990-2013 [cit. 2013-05-17].
Dostupné z: <http://www.imdb.com/title/tt0092400/officialsites>

The Dad's Army: Appreciation society [online]. 16. 12. 2012 [cit. 2013-02-14].
Dostupné z: <http://www.dadsarmy.co.uk/>

The IT Crowd. In: *British Comedy Guide* [online]. © 2013 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: http://www.comedy.co.uk/guide/tv/the_it_crowd/

SLUNČÍK, Václav. *Sitcom: vývoj a realizace*. 1. vyd. Praha: NAMU, 2010. ISBN 978-80-7331-192-6.

STAFFORD, Roy. TV Sitcoms and Gender: Notes to support Pictureville Event February 2004. In: *Mediaculture-online* [online]. 2004 [cit. 2013-05-23]. Dostupné z: http://www.mediaculture-online.de/fileadmin/bibliothek/stafford_sitcoms/stafford_sitcoms.pdf

Steptoe and son. *Www.bbc.co.uk* [online]. [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/comedy/steptoeandson/index.shtml>

Základní pojmy divadla: teatrologický slovník. 1. vyd. Editor Petr Pavlovský. Praha: Libri, 2004, 348 s. ISBN 80-7258-171-6.

Jiné zdroje

KRUMML, Milan, PhDr., přednáška předmětu Zábava v médiích, školní rok 2011/2012

KRUMML, Milan, PhDr., osobní konzultace, 7. leden 2013

WONDREYS, Michal, osobní setkání/konzultace + poskytnuté poznámky z přednášky o situační komedii, 25. leden 2013

NETUŠIL, Daniel, osobní setkání/konzultace, 10. leden 2013